

уже всадив батькові в крижі. Що зоставалося матері? Виказала пшеницю. Але ні пшениці, ні батька. Все забрали! Батька в холодний погріб під сільрадою, а пшеницю на воза... [1].

Прокіп Дудка (фреска «Прокіп Дудка забалакав»), відчуваючи наближення до земної межі, прощаючись із односельцями, нагадує їм про розкрадене життя свого роду під час колективізації та Голодомору, «каже всім правду... Ту правду, що таїв так довго за душею...» [1].

Отже, й обрані для аналізу твори, й ті, що фігурували на рівні згадки, є свідченням інтересу до теми Голодомору, рецепція якого постає по-різному, але дуже часто далеко не у магістральному, а у допоміжному форматі, що не менш значущо допомагає розкрити страшну історію духовного перекроювання України 1932–1933 років радянською владою та його наслідків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуцало Є. Співуча колиска з верболозу. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=10357&page=17> [12.08.2023]
2. Загребельний П. Тисячолітній Миколай : роман. Харків : Folio, 2004. Ч. 2. 461 с.
3. Ніколасенко В. «Філія пекла на землі»: Голодомор у романі С. Талан «Розколоте небо». *Діалог мов – діалог культур. Україна і світ* : зб. матеріалів X Міжнародної Інтернет-конференції з україністики. Мюнхен : Open Publishing LMU, 2021. С. 341-356.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Овдійчук Л. М.

кандидат педагогічних наук

доцент, професор кафедри української мови та літератури,

завідувач кафедри української мови та літератури,

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

Актуальність теми. Фахова підготовка майбутніх учителів української мови та літератури потребує коригування з огляду на виклики сьогодення. Це стосується і змістового аспекта освітніх навчальних компонентів, а також форм, методів, технологій викладання й учіння. Пріоритет нині за інформаційно-комунікаційними технологіями, які допомагають в організації процесу навчання в онлайн та офлайн форматах

Вклад основного матеріалу. Оновлення освітніх професійних програм, навчальних планів, упровадження індивідуальних траєкторій навчання відбувається у зв'язку з реформуванням усіх рівнів вищої освіти. У Приватному вищому навчальному закладі "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука" освітні професійні програми та навчальні

плани приведені у відповідність до сучасних вимог і передбачають формування загальних і предметних компетентностей та відповідних результатів навчання. «Компетентнісно-орієнтована освіта спрямована на те, щоб відповідати особистим, соціальним, професійним та культурним потребам сучасного суспільства. За такого спрямування відбувається перехід від традиційного підходу, в центрі якого знаходиться викладання, до освіти, орієнтованої на навчання, де центром навчального процесу є студенти». [1, с. 13]

В освітньо-професійній програмі для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності Середня освіта 014 Українська мова і література серед загальних компетентностей (ЗК-4) виокремлена така: «Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі». [4, с.3] Відповідно у програмних результатах навчання (РН9) зафіксовано, що студент «застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності». [4, с. 8].

Отже, у процесі фахової підготовки бакалаври повинні засвоїти знання, вміння і навички використання ІКТ, які сприятимуть впевненій адаптації у діджиталізованому суспільстві загалом, і зокрема, в освітньому просторі.

Виклики, які спричинила повномасштабна військова агресія Росії, спонукали заклади вищої освіти прискорено опановувати інформаційно-комунікаційні технології, оскільки виникла нагальна необхідність онлайн-навчання. Доступність та демократичність ІКТ відзначено у «Цифровій адженді України – 2020». Йдеться про «рівні можливості доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)» [5].

Авторкою цього дослідження накопичено значний досвід із використання інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання дисциплін літературознавчого циклу для студентів спеціальності Середня освіта 014. (українська мова і література).

Хмарні технології, система MOODLE, платформа MEET дають можливість навчати майбутніх учителів української мови та літератури й одночасно формувати у них інформаційно-комунікаційну компетентність. За період роботи було сформовано авторську медіатеку, яка вміщує підбірку мультимедійних презентацій «Письменник як особистість» на GOOGL-диску, змістом яких є фрагменти з першоджерельних матеріалів (листи, спогади про письменника, мемуари самого митця, щоденникові записи). Словесна інформація підсилена візуалізацією: це портрети, фото письменника, дружини, дітей, друзів, а також епізодів, на яких зафіксовано події, захоплення, сфера діяльності тощо, фотодокументи. Такі мультимедійні презентації використовуються на лекціях та практичних заняттях з історико-літературних курсів незалежно від форми навчання: очної чи онлайн. Студенти можуть самостійно переглянути презентацію, оскільки мають доступ через відповідні покликання, й опрацьовують матеріал за допомогою відповідного «Алгоритму перегляду». [2] Цей алгоритм теж має інтернетадресу і слугує допоміжним орієнтиром у процесі перегляду слайдів. Окрім того на GOOLE-диску розміщені завдання у GOOLE-

формі, основана мета яких – проконтролювати рівень засвоєння знань та набутих умінь і навичок у процесі опрацювання конкретних тем або змістових модулів з дисциплін літературознавчого циклу. Зручність використання новітніх засобів була позитивно сприйнята й оцінена студентами, особливо під час онлайн-навчання та у процесі виконання самостійних та індивідуальних завдань.

Важливою альтернативою онлайн та офлайн-навчання є дистанційне навчання. У 2010 році у МЕНУ було встановлено програму MOODLE як платформу для контролю якості знань: проведення екзаменів та заліків у формі електронного тестування з усіх дисциплін. Проте ця програма розширилася у напрямі розробки дистанційних курсів. На сьогодні в університеті функціонує відділ дистанційної освіти з сайтом дистанційного навчання.

Авторка тез розробила дистанційні історико- та теоретико-літературні курси: «Фольклор», «Дитяча література», «Теорія і практика контекстного аналізу художнього твору», «Літературне краєзнавство». До наповнення дисциплін належать такі важливі структурні елементи: робоча навчальна програма, силабус, теоретичний матеріал, розроблені практичні заняття, завдання для самостійної та індивідуальної роботи. Всі ці складові представлені у формі мультимедійних презентацій. Тестові завдання різних типів є у програмі MOODLE і як альтернатива запропоновано завдання у GOOLE-формі. Для прикладу – залікове завдання з дисципліни «Літературне краєзнавство». [3] Така система роботи дозволяє студентам самостійно опрацьовувати будь-який курс у зручний час, перебиваючи навить за кордоном.

Висновки. Таким чином, використання інформаційно-комунікаційних технологій у літературознавчій освіті майбутніх учителів української мови і літератури допомагає організувати ефективне онлайн та дистанційне навчання, забезпечує успішне виконання самостійних та індивідуальних завдань, а також сприяє формуванню у здобувачів і здобувачок інформаційно-комунікаційної компетентності та відповідних результатів навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід. Укладачі: Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін.. Київ: КНАУ. 2016. 62 с.
2. Овдійчук Л. М. Алгоритм перегляду мультимедійних презентацій «Письменник як особистість». URL: <http://surl.li/ggtgr> (дата звернення: 04.09.2023).
3. Овдійчук Л. М. Залікове завдання з курсу «Літературне краєзнавство». URL: <https://forms.gle/VWujEVdxqRVkZbWk8> (дата звернення: 04.09.2023).
4. Освітня професійна програма Середня освіта (Українська мова та література). 2023. URL: <http://surl.li/ktktp> (дата звернення: 04.09.2023).
5. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>. (дата звернення: 04.09.2023).